

การศึกษาวัฒนธรรมการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษา
ในมหาวิทยาลัย: กรณีศึกษาเปรียบเทียบเชิงพหุบูรณาการในประเทศไทย
และสาธารณรัฐประชาชนจีน

The Study of the Culture of Learning English Language for
Communication among Thai and Chinese University Students

ปริยารัตน์ ศรีชัยวงศ์ Preeyarut Srichaiwong^๑

ศุภกร ณ พิกุล Supakorn Napikul^๒

Received: June 21, 2019

Revised: April 22, 2020

Accepted: April 24, 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษารูปแบบวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาไทยและนักศึกษาจีนในระดับมหาวิทยาลัย ๒) ศึกษาความแตกต่างของวัฒนธรรมด้านการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาไทยและนักศึกษาจีน กลุ่มตัวอย่างของโครงการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ ๔ ในระดับปริญญาตรีที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา และนักศึกษาชาวจีน มหาวิทยาลัยปักกิ่ง โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามโดยปรับจากเครื่องมือ The Grasha-Riechmann Student Learning Styles ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาไทยและนักศึกษาจีนมีรูปแบบวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน ๒) บริบททางสังคมในมหาวิทยาลัยที่มีต่อวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาไทยและนักศึกษาจีนมีความแตกต่างกัน นักศึกษาไทยมีการนำหลักธรรมอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการศึกษา ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

คำสำคัญ : วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ, นักศึกษาในมหาวิทยาลัย, อิทธิบาท ๔

^๑ หลักสูตร สาขาวิชาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง English for International Communication, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna, Lampang, Thailand Email:-pkapunya@hotmail.com

^๒ หลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย English Major, Faculty of Humanities, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiang Rai Buddhist Collage, Thailand Email:- kiathajorn.napikul@gmail.com

Abstract

This paper is the study of the culture of learning English language for business communication among university students in Thailand 4.0 era. This research project aims to: 1) Study the culture of learning English for communication between Thai and Chinese students at the university level. 2) Study the differences of the culture of learning English for communication between Thai students and Chinese students. The samples of this research are the fourth-year students at the undergraduate level who study English as a foreign language at Rajamangala University of Technology Lanna, and from Beijing University Beijing Language and Culture College and the Beijing Foreign Language University in the year 2016. The research instrument was a questionnaire adapted from The Grasha-Riechmann Student Learning Styles. The result showed that Thai students and Chinese students have a different culture of learning English for communication at the university level. 2) The cultural contexts of the university in relation to the culture of learning English for communication between Thai and Chinese students are different. Thai students applied the Basis of Potency to their education and it helped them achieve their learning goals.

Keywords: The culture of learning English language, university students,
Basis of Potency

ภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันเนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญทั้งในด้านการสื่อสารและการศึกษา การเรียนรู้ภาษาอังกฤษนำมาซึ่งความรู้ที่หลากหลาย ทำให้เห็นมุมมองของสังคมโลกและตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม^๗ นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น เข้าใจความแตกต่างของขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา และ วัฒนธรรม การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้น มีจุดมุ่งหมายคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารและเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษา ทำให้เกิดประโยชน์ในการศึกษารวมไปถึงการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตในอนาคตให้เป็นไปตามแนวทางที่ควรตามหลักการทางพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่สอนให้ระลึกถึงความเป็นจริงของชีวิต รู้จักความทุกข์ รู้จักความสุข หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือเตือนใจให้รู้จักเหตุให้เกิดทุกข์ (ความโลภ ความโกรธ ความหลง) และวิธีการดับทุกข์ ทำให้คนเรา

ดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข หลักพรหมวิหารเป็นหนึ่งในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาที่จะช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วยเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เมตตา คือ ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับสุข กรุณา คือ ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ มุทิตา คือ ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี อุเบกขา คือ การรู้จักวางเฉย หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาอีกหลักธรรมหนึ่งคือ อิทธิบาท หลักธรรมนี้สอนให้มนุษย์มีคุณธรรม มีความมุ่งมั่นในการทำสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงตามที่ประสงค์ อิทธิบาทประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ฉันทะ คือ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น วิริยะ คือ ความพากเพียรในสิ่งนั้น จิตตะ คือ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้น วิมังสา คือ ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น

การนำเอาหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนานี้มาบูรณาการและประยุกต์ใช้ในการศึกษา สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมาก เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกตามคุณลักษณะการใฝ่เรียนรู้ที่พึงประสงค์ตามความเหมาะสม ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จ^๘

^๗ วิเชษฐ เทียนทองและ สุพรรณิ สมานญาติ (๒๕๕๘). การพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๓ ประจำเดือน กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๘ เสน่ห์ สีกาวี และ บรรจบ บรรณรุจิ. พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงพุทธบูรณาการ. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, ๑๒ ฉบับที่ ๓ (กันยายน ๒๕๖๐) : ๒๗๙

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑) ศึกษารูปแบบวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาไทยและนักศึกษาจีนในมหาวิทยาลัย

๒) ศึกษาความแตกต่างของวัฒนธรรมด้านการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาไทยและนักศึกษาจีน

๓. วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่หนึ่ง ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในระยะเวลาของการทำวิจัยที่ได้กำหนดไว้แล้วจากนักศึกษาที่มีการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั้งนักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณแบบปฐมภูมิ (Unit of observation) จะใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบ face to face interview รายบุคคล

ขั้นตอนที่สอง จากผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณที่บ่งชี้ประเด็นตามวัฒนธรรมอันโดดเด่นของกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพรายบุคคลโดยใช้แบบสอบถามรายบุคคล ด้วยวิธีการสนทนาเจาะลึก (in-depth interview) และสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน ที่ประกอบด้วยประเด็นของการวิจัย เพื่อให้ได้ตัวแปรของการวิจัยตามความรู้ ความคิด ทักษะ ความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติและค่านิยม วัฒนธรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน

เก็บข้อมูลจากนักศึกษาไทยที่อยู่ชั้นปีที่ ๔ ในระหว่างเรียน ของภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษาที่ ๒๕๖๑ และนักศึกษาจีนที่เรียนระหว่างวันที่ ๘ ถึง ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๑

๔. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้ได้ค้นพบประเด็นที่ตอบวัตถุประสงค์ดังนี้

จากการให้คำสัมภาษณ์นักศึกษาไทยมีวัฒนธรรมการเรียนรู้ดังนี้

“ในยุคปัจจุบันการศึกษาแบบระบบออนไลน์มีบทบาทสำคัญมากในการเรียนรู้แบบไร้พรหมแดน โดยวิธีการศึกษาจากเว็บไซต์ต่างๆ หรือมีโปรแกรมด้านการศึกษาที่เอื้อประโยชน์ต่อการศึกษาอย่างอิสระเสรีมากขึ้น สร้างโอกาสทางการเรียนรู้ที่ส่งผลให้มีการฝึกทักษะการเรียนรู้ที่มากขึ้น เรามีโอกาสได้เปิดกลุ่มการเรียนรู้ที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่กันและกันได้มากขึ้น มีกลุ่ม application line หรือใน Facebook ที่แบ่งปันความรู้ให้กลุ่มเพื่อนอย่างรวดเร็วและทั่วถึง” การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการติดต่อสื่อสารในระดับพื้นฐานที่สามารถทำความเข้าใจในบริบทของการเรียนรู้เพื่อองค์รู้ ด้านกรณีศึกษาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ด้านการเจรจาภาษาอังกฤษเพื่อการต่อรอง ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยสำนวน ประโยค วิธีการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสร้างองค์ความรู้ เหตุการณ์ในยุคปัจจุบันนักศึกษาไทยมีความสามารถคิดวิเคราะห์จากการเรียนรู้มากขึ้นจากเดิมบรรยากาศการเรียนรู้ที่ให้ท่องจำ โดยมีผู้สอนเป็นศูนย์กลางเท่านั้น ด้วยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนมากขึ้น ด้วยวิธีการ “บรรยายลดลงและเรียนรู้อย่างมากขึ้น” (Less Lecture Learn More Approach) โดยทุกหลักสูตรของมหาวิทยาลัยได้มีแนวทางจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาส

ให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ นักศึกษาชาวไทยได้มีการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับการเรียนในชั้นเรียน คือ อิทธิบาทธรรม คือ ธรรมที่เป็นคุณเครื่องให้เกิดความสำเร็จในกิจการงานทั้งปวง ประกอบด้วย ๑) ฉันทะ ความรักงาน คือ ต้องเป็นผู้รักงานที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่และทั้งจะต้องเอาใจใส่กระตือรือร้นในการเรียนรู้และเพิ่มพูนวิชาความรู้ความสามารถในการศึกษาและมุ่งมั่นที่จะศึกษาให้ประสบความสำเร็จเรียบร้อยอยู่เสมอ ๒) วิริยะ ความเพียร คือ จะต้องเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียรประกอบด้วยความอดทนไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก ๓) จิตตะ ความเป็นผู้มีใจจดจ่ออยู่กับการงานผู้ที่จะทำงานได้สำเร็จด้วยดีมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นผู้เอาใจใส่ต่อกิจการงานที่ทำและมุ่งกระทำงานอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะสำเร็จ ๔) วิมังสา ความเป็นผู้รู้จักสังเกตว่ามีอุปสรรคหรือปัญหาที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร แล้วมาวิเคราะห์ห้วิจัยให้ทราบเหตุผลของปัญหาหรืออุปสรรคข้อขัดข้องในการศึกษาแล้วพิจารณาแก้ไขปัญหาเหล่านั้นและปรับปรุงพัฒนาวิธีการศึกษาให้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จให้ถึงความเจริญก้าวหน้า^๕

^๕ บุญมี บุญเยี่ยม. “การศึกษาการนำอิทธิบาท ๔ ไปใช้ในการทำงานของพนักงานของพนักงานควบคุมการบินภูเก็ตบริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทยจำกัด”. (ปริญญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๘).

การนำเอาหลักอิทธิบาทธรรมมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาทำให้นักศึกษามีการใฝ่รู้ใฝ่เรียน เอาใจใส่กับการเรียน ส่งผลให้เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อศึกษาความแตกต่างทางวัฒนธรรมด้านการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาชาวไทยและชาวจีน พบว่าในด้านการเรียนรู้ นักศึกษาไทยเน้นการเรียนรู้โดยร่วมกิจกรรมในสถานศึกษาตามหลักสูตรที่จะเข้าร่วม หรือจากการเรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยีอื่นๆ ด้วยความสนใจ สนุกสนาน ส่วนนักศึกษาชาวจีน จะรับประสบการณ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากสถานศึกษาในสาธารณรัฐประชาชนจีนและได้รับการสอนภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐานที่เน้นจากอาจารย์ผู้สอนโดยตรง นอกจากนั้นยังมีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับพื้นฐานด้วยตนเอง ในด้านทักษะการเรียนรู้ นักศึกษาชาวไทยมีการฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ตามโอกาสที่ได้รับจากหลักสูตรการเรียนรู้อันที่สถาบันการศึกษาจัดให้ โดยยังไม่ได้รับการรู้ทางภาษาจากเจ้าของภาษาโดยตรง เนื่องจากผู้เรียนบางกลุ่มจะเล็งเห็นถึงความสำคัญจากการใช้ภาษาและสื่อเทคโนโลยีการเรียนรู้ภาษาที่น่าสนใจตามโอกาสที่ได้รับเท่านั้น ส่วนนักศึกษาชาวจีน จะฝึกโดยการอ่านออกเสียงเป็นประจำ และเน้นการพูดอยู่เสมอเพื่อความคล่องแคล่วอย่างใกล้เคียงกับเจ้าของภาษาและยังต้องค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม จะถูกปลูกฝังให้เรียนรู้อย่างขยันขันแข็งเนื่องจากเล็งเห็นถึงประโยชน์และความจำเป็นในกิจกรรมและทักษะการประกอบอาชีพที่ได้จากการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นอย่างมาก

๕. สรุป

การศึกษาในยุคปัจจุบันมีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ผู้เรียนสามารถเลือกที่จะหาความรู้เพิ่มเติมจากเนื้อหาทางออนไลน์นอกเหนือจากเนื้อหาออฟไลน์ที่ได้จากการเรียนรู้ในห้องเรียน อาจารย์ผู้สอนก็สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนให้เป็นไปตามยุคสมัยได้โดยการนำเอาเทคโนโลยีมาเป็นตัวช่วยในการสอน ไม่ว่าจะเป็นแอปพลิเคชันต่างๆ (Facebook, YouTube, Google) เพื่อให้นักศึกษาเข้าถึงได้ง่าย รวดเร็ว สะดวก เพราะการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดแค่ในห้องเรียน นักศึกษาสามารถเอาเวลาว่างมานั่งทบทวนความรู้ที่ได้ผ่านแอปพลิเคชันเหล่านี้ได้ อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักศึกษาแต่ละคนก็เป็นตัวขัดขวางประสิทธิภาพของเครื่องมือตัวช่วยในการศึกษาเหล่านั้น นักศึกษาบางคนอาจจะไม่มีความรู้พื้นฐานในการใช้งานแอปพลิเคชันเหล่านี้ หรือความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษ รวมไปถึงการสื่อสารทางภาษาอังกฤษ นักศึกษาเหล่านี้จำเป็นที่จะต้องได้รับการปูพื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษที่ดี และมีการปลูกฝังถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกห้องเรียน อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จก็คือการมีหลักอิทธิบาทธรรม ในใจ คือ ๑) ฉันทะ ความรักงาน คือนักศึกษา

จะต้องรักในการเรียนรู้สิ่งใหม่และมุ่งมั่นที่จะทำในสิ่งที่ได้รับมอบหมายอยู่เสมอ เพราะการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดแค่ในห้องเรียน นักศึกษาสามารถเรียนรู้ออนไลน์ได้การที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้ ๒) วิริยะ ความเพียร คือ จะต้องเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียร ประกอบด้วยความอดทนไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ถึงแม้ว่าจะยากเพียงใด การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มักจะเจอปัญหาเสมอ เช่น ความไม่เข้าใจในเนื้อหาต่างๆ ดังนั้น การมีวิริยะอยู่เสมอ จะช่วยให้ปัญหาต่างๆ ผ่านพ้นไปในที่สุด ๓) จิตตะ การเอาใจใส่ คือ การที่นักศึกษาหมั่นเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จนกว่าจะสำเร็จไม่ยกเลิกกลางคัน ๔) วิมังสา ความเป็นผู้รู้จักพิจารณาเหตุสังเกตุผล คือ เมื่อนักศึกษาเริ่มต้นศึกษาสิ่งใดอาจจะพบเจอกับปัญหาหรืออุปสรรค การมีวิมังสา จะทำให้นักศึกษาได้วิเคราะห์และประเมินว่าการเรียนรู้ที่ผ่านมา เราได้อะไรบ้าง ประสบความสำเร็จหรือไม่ หากไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ก็ให้พิจารณาแก้ไขปัญหาเหล่านั้น และปรับปรุงพัฒนาวิธีการเรียนรู้ให้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จให้ถึงความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปได้ ดังนั้น การที่มีหลักธรรมอยู่ในใจ ประกอบกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จะช่วยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- บุญมี บุญเอี่ยม. “การศึกษาการนำอิทธิบาท ๔ ไปใช้ในการทำงานของพนักงานของพนักงาน
ควบคุมการบินภูเก็ตบริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทยจำกัด”. (ปริญญาณิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๘)
- วิเชษฐ เทียนทองและ สุพรรณิ สมานญาติ (๒๕๕๘). การพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนรู้ของ
โรงเรียนเทศบาลสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย
อีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๓ ประจำเดือน
กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๘.
- เสน่ห์ สีภาวี และ บรรจบ บรรณรุจิ. พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงพุทธบูรณาการ. *วารสารสันติ
ศึกษาปริทรรศน์ มจร*, ๑๒ ฉบับที่ ๓ (กันยายน ๒๕๖๐) : ๒๗๙

